

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quam obligationem Religiosus Societatis in Episcopum assumptus habeat
audiendi Praepositi Generalis consilium, illudque sequi. Punct. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

dicta consultatio seruanda non sit; ac credo seruandam omnino esse, & raro, vel nunquam hoc delictum per consultationem scitum manifestandum: sic docuit Suarez *dict. c. 10. n. 29. c. 30.* Ratio est, quia collibet religioni vtilis, & conuenientius est, vt religiosi intelligant, cum petunt consilium pro remedio alicuius delicti, secretum sibi esse seruandum, quam nocere possit, quod vna, vel alia vice dignitas, & prelatio ambitione obtineatur; quia persuadentes sibi secretum seruandum esse, ea manifestatione regulariter delicta efficacius, & suauis vitantur, quæ secreta serperent cum maiori religionis damno. Eaque causa in *congregat. 6. generalis, cau. 12. c. decreto 54.* vbi de manifestatione delictorum superiori facienda dicitur, intelligi de illis, quæ ab alio alio notata, & obseruata fuerint, non autem de his, quæ ipsimet secreto, & consilij petendi gratia, vt dirigantur, vel inueniantur alteri communicauerint.

12. Et ex his soluantur rationes contrariæ. Nam prima, & secunda dissoluantur ex probatione nostræ sententiæ: non enim hoc secretum ob vitandum damnum delinquentis seruatur, sed ob vitandum commune damnus, quod ex omissione consultationis communitas pari potest. Ad tertiam concedo, si probabiliter præsumi possit malitiosè consilium expositum nullam esse obligationem seruandi secretum; quia tunc manifestatio delicti non fieret gratia petendi consilij, sed fallendi, vt bene notauit Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. cap. 10. num. 30. fine.* At hic animus colligi non potest præcisè, ex eo quod consilij datus consilens non acquiescat, cum in consilio petendo potuit recta intentione duci, & postmodum ab ea desistere. Obligatio autem seruandi secretum in consilio petito non ex euentu futuro dependet, sed ex ipsamet consilij petitione oritur, sicuti oritur obligatio sigilli confessionis: esto absolutio non obtinet, nec consilij confessoris acquiescat.

13. Sed inquit; an tenearis, vel possis præmittere fratrem correctionem, antequam ambitionem, quam manifestare potes, manifestes; Respondeo: ex obligatione huius voti (de qua est sermo in presenti) nequaquam tenearis; quia solum voluisti denunciare, non tamen denunciationi correctionem præmittere. An autem ex lege charitatis tenearis? Vide dicta *tractat. 6. de Charitate, d. 1. de correct. fraterna.* Regulariter nunquam tenearis etiam ex charitate præmittere correctionem. Tum quia est delictum cedens in detrimentum communitatis: tum quia raro per secretam monitionem impeditur; bene tamen per manifestationem superiori; vt Patri factam; & ita tradit Suarez *tom. 4. de Religione, tract. 10. lib. 6. c. 10. numero 31. c. 33.* Secundo respondeo ex voto te non impediti, quin correctionem fratrem præmittas; quia non voluisti denunciare nulla præmissa correctione. Esset enim votum indifferetum, cum casus occurrere posset, quo expediret præmitti. Neque ex eo quod præmittas correctionem, à voti executione impeditis: cum possis facta correctione, & delinquente penè non emendato votum exequi; & denunciationem facere. Si autem delinquens ita per correctionem emendatur, vt nulla ex ambitione relinquatur via ad dignitatem obtinendam, cessat tibi obligatio denunciationis ex voto; quia cessat eius materia, quæ solum erat delictum præfens saltem quoad effectum, non præteritum. Expectare vero materiam mutationem ex correctione & charitate proximi contentaneum est, nec voto contrarium: sic Suar. *dicto c. 10. num. 21.*

PUNCTVM VIII.

Quam obligationem Religiosus societatis in Episcopum assumptus habeat audiendi Præpositi Generalis consilium, illudque sequi?

SUMMARIVM.

1. Explicatur votum.
2. Finis, ob quem votum sit, est, vt Episcopus assumptus propria saluti consulat, & rectè se gerat in administratione muneris sibi imposti.
3. Proponitur materia voti.
4. Generalis Præpositus nullam habet obligationem præter communem charitatis per se, vel per alios hos prelatos monendi.
5. Prædicta quinque vota punctis præcedentibus explicata simplicia sunt, non solemnia.

1. Vltimum votum simplex, quo professus societatis astringitur, est, si forte in Præsidem alicuius Ecclesiæ promotus fuerit, non detrahitur consilia Præpositi Generalis, vel ab eo substitui audire, eaque sequi, si meliora, & Deo gratiora iudicauerit. Quod votum, vt constat ex prima, & tertia Congregatione, sub hac forma ex *Constitut. 10. part. 5. 6.* deducta emittitur: Insuper promitto si quando acciderit, vt hac ratione in præsidem alicuius Ecclesiæ promouear, pro cura

quam de animæ meæ salute, ac recta muneris mihi imposti administratione gerere debeat, me eo loco, ac numero habiturum Præpositum societatis Generalem, vt nunquam consilium audire detrectem, quod vel ipse per se, vel quousvis alius de societate, quem ad id ipse sibi substituerit, dare mihi dignabitur, consilij vero huiusmodi ita me patiturum semper esse promitto, si ea meliora esse, quam quæ mihi in mentem uenerint, iudicabo.

2. Finis, ob quem hoc votum faciendum iniungitur duplex est, vt in prædicta formula insinuat; primus, vt proprie saluti consulat, secundus, vt rectè se gerat in administratione muneris sibi imposti, qui fines connexi omnino sunt, & inseparabiles, vt dixit Gregorius *cap. miramur 61. distinct. 1. ibi:* integritas præsidium salus est subditorum. Neque enim quis proprie saluti consulere potest, quin in muneris sibi commissi administratione rectè se gerat. Ad consequendos ergo prædictos fines conuenientissimum fuit huiusmodi votum. Constitutus enim in loco sublimiori expedit maxime amicum habere fidelem, qui nullo fucato colore veritatem detegat, & manifestet quid faciendum sit, quid ve committendum, & vitari colligitur ex Clemente Papa, *epistol. 3. c. referunt cap. fin. 38. distinct. 8.* & ex Gregorio *lib. 11. epistol. 29. relato in cap. peruenit. 64. distinct. 8.* & D. Chrysothomo *lib. 3. de Sacram. & August. epistol. 75. ad Aurelium;* & Bernardus *epistol. 81. & alibi passim.* Ob hanc causam fit votum audiendi consilium, quod Generalis, vel ab eo designatus dare dignabitur. Insuper constitutus in dignitate non leue periculum est desistendi à via virtutis, & perfectionis, quia honoribus passim mores mutantur & diuiciis & voluptatibus voluntas in malum inflectitur, tametsi intellectus quod melius, & honestius est agnoscat, ea de causa vt in bono firmetur, & quod honestius fuerit exequatur votum emittit sequendi ea consilia; quæ meliora esse iudicauerit.

3. Materia, quam obligatio huius voti respicit duplex est: prima, non detrahere consilium Generalis, vel alicuius societatis ab eo substitui audire de rebus ad propriam animæ salutem, & rectam officij administrationem pertinentibus. Non est votum de audiendis consiliis circa rerum temporalium administrationem, circa gubernationem domus, circa studia, circa speciales occupationes, & alia similia, nisi in his exercendis tanta coordinatio sit, vt proprie animæ salutis grauitur expedire iudicetur remediis adhiberi. Ex quo fit aduersus huiusmodi votum te delinqueret, si consilium de rebus ad propriam animæ salutem, & rectam officij administrationem nolueris audire, vel ita accedes, & indignanter audias, vt prudenter iudicetur Generale à simili consilio dando fore vt abstinere: hoc enim factio virtualiter dicit te nolisse consilium audire. Ergo cum ad illud audiendum paratus esse debebas ex voto, manifestè aduersus illud delinquis, Suarez *tom. 4. de Relig. tractat. 10. lib. 6. cap. 9. num. 8.* Secunda materia huius voti est executio illorum consiliorum, quæ meliora, & Deo gratiora esse iudicaueris. Non vobis sequi consilium Generalis, etiam si honestum sit, quia id esset tacite, & virtualiter obedientiam Generali vouere, quod dignitati Episcopali non expediebat, sed vobis illud sequi, casu quo ad ees melius, & honestius esse, quam quod tibi in mentem uenerit. Quod non est vouere obedientiam Generalis consilio, sed Deo in exequendo consilio Generalis meliori & honestiori, quod optime S. P. Ignatius aduertit *dicto loco constitut. 10. part. 5. 6.* in verbis: Promitto, quod si quando dicto modo compulsus prælationem aliquam extra societatem admittet, audiet postea quouis tempore Præpositi Generalis, qui pro tempore fuerit consilium, vel alicuius, quem ille sibi ad hoc substituerit, quodque si sentierit melius esse quod consulitur, sit illud executurus: non quod habeat qui prælati est aliquem de Societate superiori loco, sed quod sponte in Dei conspectu uult ad faciendum obligari, quod ad diuinum obsequium melius esse intellexit, quodque placeat esse aliquem, qui sibi cum charitate, ac libertate christiana ad gloriam Dei, & Domini nostri id proponat. Hæc S. Ignatius.

4. Generalis autem Præpositus nullam habet obligationem præter communem charitatis monendi per se, vel per alium hos prelatos: quia nec cum obligationem habet ex voto, vt de se constat, neque ex constitutionibus: imo potius *10. part. constitut. 5. 6. in declar.* ab ea obligatione eximimur in verbis: Non tamen obligatus societas ad hoc munus suscipiendum, quandoque alicui ex ea Episcopatus esset admittendus, imo libera manet, vt id oneris & relinquere, & assumere possit, vbi multum referret ad Dei obsequium iudicaret. Notanda sunt hæc vltima verba; denotant enim hoc officium non passim assumendum esse, sed raro, & quando ad Dei obsequium plurimum iudicaretur expedire, & tunc est cum libertate christiana debita tamen submissione, & religiosa humilitate suscipiendum est, ne optato effectu consilium careat: Suarez *10. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. c. 9. n. 9.*

5. Vltimo placet aduertere prædicta quinque vota his præcedentibus punctis explicata simplicia esse, non solemnia; sicuti

ficuti defuit expresse prima congregatio generalis, decreto 99. alias 102. & congreg. 1. decreto 34. & Greg. XIII. in Bulla *Ascendente Domino*, & sub hac intentione emittuntur, & acceptantur, Ratio autem quare simplicia, sint & non solemnia, præcipua est, qui non sunt à Pontifice, vt solemnia statuta cum enim votorum solemnitas ex sola dispositione Pontificis esse possit. Pontifex autem nullam his votis solemnitatem indixit, nullam solemnitatem habere possunt, sed necessitatio erunt simplicia, & ad hoc indicandum non emittuntur hæc vota simul cum professione, sed paulo post, neque in Ecclesia, sed in Sacristia, & minori cum solemnitate. Quod contra accidit voto solemnium obediendi Pontifici in missionibus, quod in ipso actu professionis, & non tanquam accessorium, sed tanquam eam professionem constituens emittitur. Quod si coges, quare voto obedientie hæc solemnitas concessa est, non autem his votis? Respondeo, quia voto obedientie se tradit profusus in potestatem Pontificis ad missiones Ecclesie, sedique Apostolica maxime viles extendenda, expediens fuit solemnitatem illi voto, vt potest excellentissimo concedere. At his votis non tam se tradit profusus religioni, vt in eius vilitatem aliquam actionem exerceat, quam vt ab actionibus prauis, & religioni nociuis abstineat, eaque de causa in sua natura simpliciter relicta sunt; & ita sustinet Suar. latus probans r. 4. de relig. tract. 10. lib. 6. c. 11. per totum.

PUNCTUM IX.

Expeduntur præcepta, a quibus omnes religiosi Societatis astringuntur.

SUMMARYM.

1. Præcepta tum à Præposito Generali, tum à congregatione generalis statuta non expirant morte Generalis statuentis, sed omnem suam vim, & obligationem retinent, quousque à successore reuocentur.
2. Primum præceptum est, ne ullus à Societate tractet directè, vel indirectè de genere illius, de quo post vota binij emissa suspicio est ex genere Iudæorum, vel Saracenorum descendere. Et proponitur obiectio.
3. Afferitur præceptum iustissimum, & sanctissimum esse. Et obiectio fit facta.
4. Secundum præceptum est, ne ullus à Societate se ingerat in procuranda alicui cathedra, seu canonica, neque ad hunc finem oppositores inueniat. Et explicatur præceptum.
5. Tertium est, ne ullus à Societate Patribus Dominicis opinionem illam posse per epistolam confessionem ferri, & Absolutionem impetrari attribuat. Et explicatur finis & materia.
6. Quartum est, sub pena priuationis vocis actiua, & passiua, ne ullus ex nostris denigret religionem, doctrinam, & sanctitatem Dominicanorum Patrum, & explicatur præceptum.
7. Quintum est, sub pluribus penis, ne ullus à Societate quoquo modo sibi placere significet doctrinam illam, aut secundum in illam consilium cuiquam det, scilicet in re venerata exigua aliquam delectationem delibetate questam propter leuitatem materia excusari à peccato mortali.
8. Explicatur, qualiter prædicta doctrina præcepto prohibita sit.
9. Sextum præceptum est sub excommunicationis pena, ne ullus à Societate publicè aut priuatim doceat licitum esse cuiusque persona quocunque præter tyrannidas Reges aut Principes occidere, seu mortem eis machinari. Et explicatur præceptum.
10. Septimum est sub pluribus penis, ne quisquam pulchris, & secularibus principum negotiis se immisceat aut etiã rogatus, vel requisitus curâ res politicas tractandi suscipiat. Et explicatur finis, & materia præcepti.
11. Octauum est, vt Præposito Generali fideliter deferant tam auctores, quam complices, quos deprehenderint aliquid machinari, aut machinatos fuisse contra Societatis institutum.
12. Nonum est sub pena excommunicationis lata sententia aduersus eos, qui per se vel per alio officium Qualificatoris S. Inquisitionis præsumserint procurare, vel ambire.
13. Decimum est, sub pena excommunicationis Prouinciali reservate in illos, qui inconsulto Prouinciali externi de dimissione sua in concilium adhibent, & in illos, qui externorum auxilio ad dimissionem à superioribus obtinendam vtuntur, & explicatur finis, & materia præcepti.
14. Vltimum præceptum est, sub pena excommunicationis lata sententia, vt omnes, qui sciunt aliquem munus Præpositi Generalis affectasse, manifestent vicario, vel alicui ex antiquioribus professis.

Ferd. à Castilo. Sum. Mor. Pars III.

1. Vltra votorum obligationem sunt aliqua præcepta tum à Præposito Generali, tum à congregatione generali statuta, quæ omnes Religiosos societatis attingunt, quorum explicationem breuiter percurram, ne huic operi aliquid defuit. Et ante omnia vt indubitatum præmittendum est, prædicta mandata non expirasse morte generalis statuentis, sed omnem suam vim, & obligationem retinent, quousque à successore reuocentur: sic enim definit Congregatio 4. generalis, decreto 1. & can. 23. ibi: similiter mandata, & ordinationes quascumque (exceptis illis quæ designationes admittendorum ad professionem sunt, &c.) non expirare per obitum generalis mandantis, & ordinantis, sed iobis suum obtinere, & executioni mandanda, si nondum fuissent mandata, donec successores eius aliud statuerit. Idem tradidit Congregat. 7. gener. decr. 67. & c. 10. ibidem vero rogatum est, an de mortui Generalis ordinatione (à fortiori mandata) responsa ad prouincias, priuilegiolorum communicationes, particulares concessionis, & id genus alia etiam cum assentibus tractata, sed à Generali congregatione non approbata vim suam obtineant mortuo Generali? An verò illarum obligatio, aut concessio cum illius morte expiret? Censuit congregatio eandem vim habere, quam viuo generali habebant, donec à successore reuocentur. Quapropter est commune, & in Theologia receptum fit prælati mortuo prælato non obligare; quia in hoc à lege, & constitutione, quæ perpetua est, distinguitur; at societas præceptis Generalium, vim & obligationem legis tribuit, quousque à successore fuerint reuocata.

2. Primum præceptum, quod communiter circumferretur latum à Claudio Aquanua Præposito Generali est, ne ullus à Societate tractet directè, vel indirectè de genere illius, de quo post vota binij emissa suspicio est ex genere Iudæorum, & Saracenorum descendere. Quod si forte abique vlla inquisitione cognouerit errorem fuisse commissum in eo in societate admittendo, eodem præcepto obligatur, ne directè, vel indirectè de ea materia tractet. Alicui videri posset hoc præceptum rationabile non esse. Nam cum in congregat. s. generalis, decreto 41. excludantur à societate, qui noui Christiani vocantur, ex progenitoribus Iudæis, & Saracenis descendentes, caueaturque si post emissa vota hoc impedimentum ante professionem detegatur esse à societate excludendos; & hoc decretum omnibus manifestatur, potius videbatur conueniens, si suspensionem haberes aliquem cum prædicto impedimento esse in societatem ingressum, veritate iniquis, & cognita veritate manifestares, ne societas prædictam haberet retinens in se religiosus tuis ministeris inopios. Non igitur conueniens fuit hanc inquisitionem prohibere, & hunc tractum excludere.

3. Ceterum tenendum est tanquam omnino certum iustissimè, & sanctissime prædicta prohiberi. Quod aperte constat, si aduertras quid tibi hoc præcepto prohibetur. Prohibetur namque eo suspicione impedimento concepti inquisitionem illius facere non solum authenticam, sed familiarem per colloquia, & conuersationes cõmunes, & merito huius inquisitionis prohibitio statuta est, quia est virtualis, imo formalis proximi infamatio, & à legitima possessione, quæ habet viuendum in societate deturbatio. Quod si tibi de impedimento clarè constat, prohibebis, ne illud euulges, nè de illo sermonem misceas, quia hæc conuersatio nullus est utilitatis, sed potius charitati scindit, & concordiam tollit, & infamatum perturbat. Ex quibus manifestè constat prouidentissimè hoc præceptum latum esse. Neque ratio in contrarium obstat. Fateor namque, sic per errorem admissum detecto errore ante professionem à societate consulto generali esse excludendum, ad cuius effectum censuro non prohiberi prædicto præcepto Generalem Præpositum, penes quem est dimissio potestas, certiorum fieri de impedimento prædicto, vt quod in domino magis expedire iudicauerit, decernat. Manifestatio enim huius impedimenti non comparatione Generalis, sed comparatione aliorum à Generali, & maxime per modum conuersationis prohibetur.

4. Secundum præceptum à Claudio Aquanua Præposito Generali latum est, ne ullus à Societate se ingerat in procuranda alicui cathedra, seu canonica, neque ad hunc finem oppositores inueniat. Quod præceptum per P. N. Martium Vicescram tenuerit est, subdit tamen per hoc non excludi, quin si aliquis in confessione, vel extracõsiliu peras, cuius ex oppositoribus suffragium debeat concedere, possit religiosus Societatis in foro conscientie ei veritatem aperire: loquitur præceptum de fauore præstando in cathedra, seu canonica, in qua varij competitores concurrunt. Præstare namque fauorem in cathedra, seu canonica nullo concursu prouidentis non prohibetur in præfenti, vt manifestè constat, tum ex verbis Claudij, ibi oppositores inueniat: cum ex limitatione P. N. Murij ibidem, ibi oppositores inueniat. Supponunt ergo adesse oppositores. Quocirca si procuras, vt cathedra, vel canonica alias per oppositionem prouidenda alicui concederetur absq; vilo concursu, & oppositione, nequaquam aduersus hoc præceptum delinqueres. Quod præceptum prudenter sanè statutum est, ne vni fauendo alios offendas.

A a 3 Nam